

Paerewa Paetae

Aronga	Pūtaiao 1.1			
Ingoa	Te whakatairite i ngā āhuatanga o tētahi kaupapa pūtaiao mai i te tirohanga o mātauranga Māori me mātauranga Pākehā			
Kaupae	1	Whiwhinga	3	Aromatawai Ā-roto
Marau akoranga	Te Marautanga o Aotearoa			
Kokonga akoranga	Pūtaiao			
Mana rēhita	Kua rēhitatia	Te rā i mana ai	12 Hakihea 2013	
Te rā e arotakengia ai	31 Hakihea 2020	Te rā i puta ai	12 Hakihea 2013	

Te Hononga ki te Marautanga

I ahu mai tēnei paerewa paetae i te Taumata 6 o *Te Marautanga o Aotearoa* i whakaputaina ai e Te Pou Taki Kōrero i te tau 2008.

Whāinga Paetae

Ngā Tautake Pūtaiao me ngā Kōrero o Mua:

- 1 Ka ako i ngā huatau matua me ngā kōrero o mua o te pūtaiao, me ngā wāhi i roto i ngā pou pūtaiao. Ka ako haere e pā ana ki ngā huringa tautake o te pūtaiao e tupu haere ana.*
- 2 Ka mārama haere ki ngā huatau o te tautake o te mātauranga, kia kite ai i ngā uara taketake o te pūtaiao, he rerekē i ērā o te tangata whenua. Ka mārama haere ki ngā tikanga whakahaere o te mātauranga pūtaiao, me te ako i ngā kōrero mō ētahi tauria whakapai, whakakino rānei. Ka tirohia ētahi take porihanga o ēnei rā e pā ana ki ngā matatika pūtaiao, me pēhea hoki e uruparehia ai.*

E hono ana ki te Papa Whakaako mō Pūtaiao kei te pae ipurangi nei:

<http://tmoa.tki.org.nz/Te-Marautanga-o-Aotearoa/Taumata-Matauranga-a-Motu-Ka-Taea>.

Te Hononga ki ngā Tikanga Aromatawai

Kei tēnei pae ipurangi ngā Tikanga Aromatawai mō tēnei paerewa paetae:

<http://tmoa.tki.org.nz/Te-Marautanga-o-Aotearoa/Taumata-Matauranga-a-Motu-Ka-Taea>.

Paerewa Paetae

<p>Paetae Te whakatairite i ngā āhuatanga o tētahi kaupapa pūtaiao mai i te tirohanga o mātauranga Māori me mātauranga Pākehā.</p>	<p>Hei tohu i te paetae:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ka whakamahi i te reo matatini o te pūtaiao hei whakaatu māramatanga ki ētahi āhuatanga matua o tētahi kaupapa pūtaiao mai i te tirohanga o ngā mātauranga Māori o nehe, me te tirohanga o ngā mātauranga Pākehā. • Ka tautohu i ētahi rerekētanga e pā ana ki ngā uara me ngā tikanga whakahaere i roto i aua mātauranga.
<p>Kaiaka He kaiaka te whakatairite i ngā āhuatanga o tētahi kaupapa pūtaiao mai i te tirohanga o mātauranga Māori me mātauranga Pākehā.</p>	<p>Hei tohu i te kaiaka:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ka whakaahua i ētahi rerekētanga e pā ana ki ngā uara me ngā tikanga whakahaere i roto i aua mātauranga.
<p>Kairangi He kairangi te whakatairite i ngā āhuatanga o tētahi kaupapa pūtaiao mai i te tirohanga o mātauranga Māori me mātauranga Pākehā.</p>	<p>Hei tohu i te kairangi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ka whakamārama i ētahi rerekētanga e pā ana ki ngā uara me ngā tikanga whakahaere i roto i aua mātauranga.

Kōrero Āpiti

E whai ake nei ko te whakamāramatanga o ngā kupu whaitake, kīanga rānei:

tētahi kaupapa pūtaiao	<p>Ko tētahi o ēnei kaupapa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • te ine wā • te raweke ira • ngā rongoā • ngā tikanga mō te whakawhānau pēpi • te kohikohi rauemi (koiora, matū rānei) i te taiao • te whakapau kora hei whakautu i ngā hiahia o te tangata.
whakaatu māramatanga	<p>Ka whakaatu te ākongā i tōna ake māramatanga mō ngā āhuatanga Pūtaiao e hāngai ana, mā te whakaoti tūmahi tuhituhi (tūmahi kōrero rānei) pēnei i te pūrongo, te pānui whakaahua nui, me te rīpoata niupepa.</p>

Kuputaka:

kora
raweke ira

fuel
genetic manipulation

Tātari Kounga

- 1 Me mātua whakamana ngā Kaituku Akoranga me ngā Whakahaere Whakangungu Ahumahi e te Mana Tohu Mātauranga o Aotearoa ka rēhita ai i ngā hua ka puta mai i ngā aromatawai ki ngā paerewa paetae.
- 2 Ko ngā Kaituku Akoranga me ngā Whakahaere Whakangungu Ahumahi kua mana, ā, e aromatawai ana i ā rātou hōtaka ki ngā paerewa paetae, me uru rātou ki ngā pūnaha whakarite e tika ana mō aua paerewa paetae.

Ko te tohutoro ki te Mahere Whakamana, Whakaōritenga hoki

0233